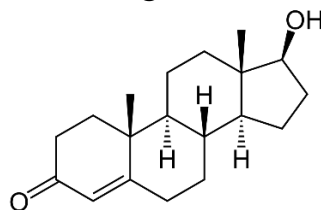

ANDROGENER

Testosteron – Könsidentitet – Hormonterapi – Hormongifter

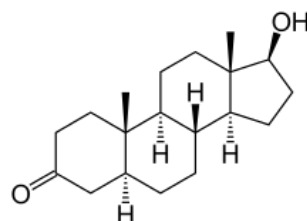
Könshormoner: Androgener är manliga könshormoner som ”gör manligheten”. Biokemiskt är androgener steroider som bildas från kolesterol. Det mest kända enskilda ämnet (nedan) är [testosteron](#). Motsvarande kvinnliga könshormoner bildas från androgener och kallas östrogener.

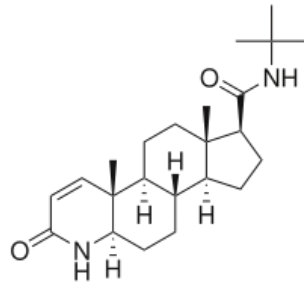
Könsidentitet: Könsutveckling och könsidentitet styrs av balansen mellan androgener och östrogener. Denna varierar i viss mån individuellt både naturligt och via yttre påverkan. Kvinnor med förhöjda halter av androgener får mer manliga karaktärer. Normalt är serumhalten av testosteron för män och kvinnor 10 - 30 respektive 1 - 2 nmol / l.

Hormonterapi: Tillskott av androgener som testosteron kan ge ökad vitalitet för äldre män med låga nivåer. Motsvarande tillskott av östrogener för kvinnor är sedan länge kända i Sverige. Terapi med könshormoner används nu alltmer vid problem med könsidentitet. Rapporterad [könsdysfori](#) har ökat dramatiskt under senare år.

Cancerskydd: Androgener stimulerar prostatacancer och åtgärder för sänkta nivåer används därför vid förhöjd risk. Enzymatisk bildning från testosteron av den starka androgenen dihydrotestosteron (nedan) kan blockeras medicinskt. Detta görs även vid påvisad latent cancer.

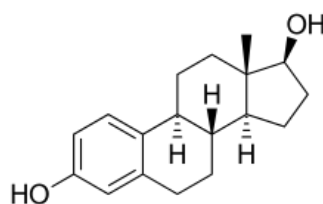
Medicinering: Ett medel som blockerar bildning av dihydrotestosteron (DHT) är *Finasterid*. Det motverkar också godartad prostataförstoring. Även manlig skallighet stimuleras av DHT och motverkas därför av Finasterid (nedan).

Dopning: Androgener ger ökad muskelmassa och styrka och betecknas därför anabola steroider. Många syntetiska analoger ger liknande effekter och klassas som dopningsmedel. Androgeners och anabola steroiders effekter styrs av den specifika [androgenreceptorn](#).

Kvinnlig idrott: Höga androgennivåer ger fördelar i sporter som kräver hög muskelstyrka och aggressivitet. Elitidrotter som fotboll, ishockey och friidrott selekterar därför automatiskt kvinnor med höga androgennivåer. Dessa lever också i många fall med kvinnliga partners. Toppspelare lyfte själva detta i [klarspråk vid VM](#) i fotboll 2019. Mätningar av androgenhalter diskuteras och kanske förändrar synen på kvinnlig idrott.

Hormongifter: Hormonstörande ämnen påverkar receptorer för könshormoner. Detta är sedan länge en stor miljöfråga för östrogenimiterande ämnen. Östradiol (nedan) är en central östrogen som bildas från testosteron.

Effekter på människor av hormonimiterande ämnen är känsligt men togs upp i Stefan Jarls film *Underkastelsen*. Klart är att människor exponeras mycket mer för många fler hormonstörande ämnen jämfört med de flesta andra utsatta arter. Kopplingar till könsdysfori och HBTQ behöver nu klarläggas förutsättningslöst.